
International Congress on Occupational Health (ICOH)

Af Bernadette Guldager og Christine Wolff, Arbejds- og Miljømedicinsk Klinik, BBH

Det var en stor arbejdsulykke i forbindelse med et tunnelarbejde ved grænsen mellem Italien og Frankrig, der for knap hundrede år siden dannede baggrund for, at en gruppe italienske og franske læger fandt sammen og gennemførte den første ICOH kongres, - en international videnskabelig kongres om arbejde, sikkerhed og helbred.

Den 26. kongres fandt sted i Singapore i perioden 27. august til 1. september 2000 i gode fysiske rammer på *Raffles City Convention Centre*. Der deltog cirka 2000 personer i kongressen, idet mere end 100 lande var repræsenteret. Den danske gruppe udgjorde omkring 60 personer og bestod hovedsagelig af forskere, læger og sygeplejersker fra de Arbejdsmedicinske Klinikker, Arbejds miljøinstituttet og Bedriftssundhedstjenesten.

Konferencens deltagere blev budt velkommen af ICOHs daværende præsident Jean Francois Caillard, idet den nye præsident er svenskeren Bengt Knave. Herefter fulgte morgenens to *Keynote* speakere, d.v.s. udvalgte nøglepersoner, som resumerede og diskuterede aktuelle emner indenfor arbejdsmiljø og sundhed. Hver kongresdag varede fra kl. 8.30 til kl. 18.00 og blev indledt af forskellige *Keynote speakere*, mens resten af dagen var opdelt i parallelle emneopdelte *Minisymposier*, efterfulgt af supplerende foredrag i form af *Free Papers*. I Poster-rummet blev der hver dag opsat nye *Posters*, hvorved forskerne fik mulighed for en konstruktiv dialog med interesserede forbi-passerende.

Ved at udbyde flere emner på samme tid kunne den enkelte kongresdeltager tilrettelægge sit udbytte under hensyntagen til sine interesseområder. Men deltageren fik samtidig en kærkommen mulighed for at stifte bekendtskab med nye emner. Derfor så man dagligt flere kongresdeltagere skynde sig rundt mellem de

forskellige foredragslokaler, som ind i mellem var så velbesøgte, - at flere af deltagerne ligefrem måtte stå op eller sidde på gulvet i mellemgangen under foredragene.

Kongressens emner var mangfoldige, og da vi kommer fra et lille velfærdsland med 5,5 millioner indbyggere, oplevede vi, at verdens arbejdsmiljø problemer blev alsidigt belyst, netop fordi foredragsholdere og Posters stammede fra alle syv verdensdele med emner som: *Aldring, allergi, arbejdets organisering, arbejdsulykker, asbest, astma, bevægeapparatslidelser, biologisk monitorering, bly, børnearbejde, cadmium, computerarbejde, elektromagnetiske felter, epidemiologi, forebyggelse, genetik, helbredsforhold hos arbejdsløse, hudsygdomme, immuntoksikologi, indeklima, industrihygiejne, infektion, kardiologi, kemikalier, kræft, kulturelle forskelle, kviksølv, luftforurening, lægers arbejdsforhold, metaller, mobiltelefoner, neurotoksikologi, non-ioniserende stråling, organisk støv, pesticider, pludselig uventet død i Sydøstasien, pneumoconiose, psykoфизиologi, psykosociale forhold, radiation, reproduktion, respiratoriske sygdomme, silikose, skifteholdsarbejde, stress, støj, sygeplejerskers arbejdsområder, synsforhold, teknologiske fremskridt, termiske forhold, toksikologi, udbrændthed, ulandenenes særlige problemer samt vibrationer*. Kun enkelte af emnerne vil blive berørt i herværende artikel; der henvises dog til den omfattende abstractbog, der kan udlånes ved behov.

Minisymposiet med titlen *Research Priorities in Occupational Health* var velbesøgt. Mrs. M. Fingerhut fra USA talte her om udvikling og implementering af *The National Occupational Research Agenda (NORA)*. Det er NORA, der danner grundlaget for den officielle amerikanske arbejdsmiljøforskning ud fra en prioritering, foregået i samarbejde mellem flere interessenter.

Baggrunden for NORA projektet er den sørgelige kendsgerning, at der i USA dør 17 mennesker om dagen som følge af arbejdet. Formålet med NORA er derfor, bl.a. via forskningsaktiviteter, at udvikle redskaber til at forebygge arbejdsulykker og arbejdsbetingede lidelser. Senere fulgte foredraget ”*Occupational Health in Asia: Challenges Facing the next millennium*”, hvor Mr. C. N. Ong fra universitetet i Singapore repræsenterede en arbejdsstyrke på omkring seks billioner(!) mennesker fra Asien. Der er tale om en enorm arbejdsstyrke, med store og komplekse forskelle. Vi forstod, at 80% af kvinderne i Kina arbejder, og at arbejdsforholdene i Indien er meget forskellige fra de japanske, bl.a. på grund af forskel i landenes teknologiudvikling.

Tage Kristensen, nyudnævnt dansk professor fra Arbejdsmiljøinstituttet i Danmark, var *Chairman* og foredragsholder indenfor emnet forebyggelse af *stress* på arbejdspladsen. Et emne, der optog mange, også i forbindelse med diskussioner i korridorerne.

Der kom yderligere fart over diskussionen, da man fra asiatisk side kunne berette, at flere mennesker nærmest brugte hele deres vågne tid ved at sidde og skrive/indtaste på deres computer. De fleste måltider blev åbenbart indtaget samtidig med computerarbejdet, og flere var angiveligt begyndt at tage deres computer med sig i seng, - for så at skrive videre, indtil de faldt i søvn med computeren ved deres side. Computer arbejdernes høje stressniveau bekymrede flere, idet måleprogrammer havde bekræftet en påvirkning af det sympatiske nervesystem, når man sammenlignede grupper med forskellige grader af stress i computerarbejdet. Japanerne kaldte denne mentale stress for ”*Computer- eller Techno Stress*” eller ligefrem ”*hjernetræthed*”. Symptombilledet skulle angiveligt være et broget mønster af symptomer og klager i varierende intensitet, som f.eks. psykisk irritabilitet, følelse af generel fysisk ubehag, depression, søvnløshed, svimmelhed og maveproblemer.

Nogle stillede spørgsmål om stress niveauet efterhånden er så forskruet højt, at nogle men-

nesker ligefrem er ved at dø af stress. Ligesom stress var ledsagende aspekter som udbrændthed og bekymring for den aldrende arbejdsstyrke ”*hotte emner*.”

Hvad angår *skifteholdsarbejde* mente flere, at man nu måtte bruge den store mængde eksisterende viden indenfor området, i stedet for at blive ved med at lave kortlægningsundersøgelser. Mange af vor tids store ulykker, i f.eks. Tjernobyl, Bopal og Tree Mile Island, fandt sted i de tidlige morgentimer. Psykologer har fundet, at en del af årsagen til ulykkerne har været træthed, d.v.s. at ulykkerne i et vist omfang skyldes menneskelige fejl i relation til skifteholdsarbejde. Det blev oplyst, at der ved fire nattevagter i træk er en 50% øget risiko for, at der vil ske en ulykke den fjerde nat!

Mobiltelefoner blev drøftet ved et andet *Mini-symposium*. Der foreligger fortsat intet videnskabeligt bevis for at anvendelse af mobile telefoner skulle være skadelige for børn eller voksne. En foredragsholder fra Østrig nævnte, at skolelærere efterhånden var en særligt mobiltelefon eksponeret gruppe, fordi flere og flere elever medbragte deres mobiltelefon i skolen. Der er heller ikke konstateret helbreds-skader ved udsættelse for video- og TV-apparater, clock-alarmer, antenner, telekommunikation eller lignende teknisk hjemmeudstyr. Man tog derfor klar afstand fra nye alternative ”*mony-makers*”, der solgte strålingsreducerende emner i form af f. eks. tapeter og møbler.

Gruppen af arbejdsmiljøsygeplejersker havde arrangeret et symposium, der handlede om fremme af forsknings- og udviklingsarbejdet indenfor arbejdsmiljøsygeplejen. Med udgangspunkt i et nyligt afsluttet dansk samarbejdsprojekt vedrørende forebyggelse af arbejdsrelaterede hudproblemer på plejehjem talte *Christine Wolff* primært om den generelle iværksættelse af et interventionsprojekt. De forskellige stadier i et projektforbølge blev således gennemgået, f.eks. udarbejdelse af protokol og spørgeskema, information af deltagere, samarbejdet i projektgruppen samt den praktiske tilrettelæggelse af undersøgelsen. Sekundært blev selve hudprojektet præsenteret.

Resultater viste, at der havde været effekt af interventionen blandt personalet på plejehjemmene, idet interventionen omfattede et uddannelsesprogram samt deltagernes udarbejdelse af retningslinier for forebyggelse af hudproblemer på det enkelte plejehjem.

Trist var det at erfare, at man stadig brugte ressourcer til at forske i forhold, der allerede er vel dokumenterede. Kritikere vil nok også mene, at kongressens faglige niveau burde være højere. Men der var tale om et alsidigt internationalt program, der gav en enestående mulighed for at forskere og andre med interesse for arbejdsmiljø kunne mødes og diskutere. Som kongresdeltager var det dog irriterende, at skønsvist 10-50% af foredragsholderne slet ikke dukkede op ved Minisymposierne/Free Papers, - trods det forhold, at de allerede havde indsendt deres abstract. Set ud fra en positiv synsvinkel bevirkede fraværet dog, at deltagerne fik en glædelig mulighed for at stille uddybende spørgsmål til de aktive foredragsholdere.

Tilbage i Danmark, - sidder vi nu med en stille refleksion over verdens forskelle i arbejdsmiljø. Nogle rige lande kunne ved hjælp af ny computerteknologi fremvise solide forskningsresultater, baseret på stort materiale, og fine velmenende programmer for arbejdsmiljøforbedringer. Fattigere lande viste ydmyge diafotografier af restaurationens medarbejdere, der tilberedte maden, mens de sad på køkkengulvet. Andre arbejdere sad ligeledes på gulvet og pakkede cowboy bukser i papkasser. Af de efterfølgende billeder kunne vi dog se, at deres arbejdsmiljø var forbedret. Arbejdet kan nemlig fremover udføres stående, - idet der var blevet skruet en bordplade fast i væggen! Verdens arbejdsmiljø problemer er multi-facetterede, - det er nyttigt at erfare og sætter vore danske problemer i et interessant relief.

Det var en stor oplevelse at være i Singapore og at møde arbejdsmiljø interesserede fra hele verden. Næste ICOH konference finder sted i Brasilien i 2003.